

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Nemškutarija na Koroškem in Štajarskem z nemškim šulvereinom vred.

Govor državnega poslanca dr. Gregoreca v drž. zbornu, dne 3. maja 1888.

(Po stenografnem zapisniku.)

(Dalje.)

Nemški šulverein prime še jedenkrat za mošnjo ter jo položi pred učitelje na slovenskih šolah ponudivši jim „častni dar“. (Čujte, čujte! na desni. Poslanec dr. Vitezić — lepi „častni darovi“ to!) Pravi: kaj hočete imeti, da še marljiveje, pridneje in trdneje nemškutarite, nego do sedaj? To spominja človeka na znani prizor ali pogovor farizejev z Judežem Iškarijotom. Ta je pritrdil in prodal Krista Gospoda za 30 srebrnikov, a nekateri učitelji na slovenskih ljudskih šolah, kakor Slovenci pravijo, takšni „Judeževi denar“ prejemajo od nemškega šulvereina v znesku od 30 do 100 fl. Kaj morajo za to storiti? To hočem na posebnem slučaju pokazati. Na Vojniku, ponemčeno Hohenegg, nahaja se šola štirirazrednica. Skoro vsi otroci so slovenski. Vodja one šole prejema 100 gld. na leto od nemškega šulvereina kot „častni dar“. Nedavno mu je deželni šolski svet z naredbo, o katerej se je v tej visoki zbornici že govorilo, ukazal nemški jezik, računstvo in telovadstvo učiti v nemškem poučnem jeziku. Toda šulvereinska „ehrengabe“ pouzroči, da oni Vojniški pedagog v svojem razredu poučuje v nemščini — vse predmete. (Čujte, čujte, na desni.) Na ta način prelomi ta učitelj sleharni šolski dan odredbo svoje predpostavljene mu šolske oblasti in ob enem greši zoper državni osnovni zakon, kateri zvesto in sveto izpolnjevati je v prisegi za službo slovesno obljubil. Nemški šulverein torej deleč „častne darove“ ali „ehrengabe“ zapeljuje naše učitelje v nepokorščino, da se pregrešijo zoper državni osnovni zakon in se izneverijo dolžnosti, katero so izpolnjevati prisegli.

Gospoda moja! To žali nravnost! Ako je

kedaj lepa beseda slabo dejanje prikrivala, tukaj je to gotovo. Učitelj bi naj zatajil svojo narodnost, nje otroke phal germanizaciji v žrelo izneverjajoč se svetej prisegi — zavoljo šulvereinskega denarja! Mislim, da to ni „častni dar“ ali „ehrengabe“, marveč to je „sramotni dar“ ali „schandgabe“, sramota za tistega, kateri da, sramota za onega, ki prejme. (Zelo resnično! na desni).

Kaj pa rečejo tukaj c. kr. šolske oblasti? Molčijo in molčeč potrjujejo tako zelo odkrito vršče se podmitovanje in napeljevanje učiteljev, da prelomijo sveto prisego in so nepokorni državnim osnovnim zakonom. Vse zaupanje v javne šole mora izgubiti naše prebivalstvo, zlasti slovensko. Kaj bi rekel vojni minister, ako bi privatno društvo, dobivajoč denarjev, recimo iz Italije ali Rusije, podmitovalo c. kr. oficirje, da se izneverijo svoje prisegi? Tega bi nikakor ne trpel!

Opozorim še na jedno posledico! Nemcem je na voljo dano, na Prusko po denarje hoditi za svoj nemški šulverein. No, tedaj pa tudi nema nihče braniti, ako bi tudi naši Italijani hiteli z mošnjo na Laško, Rumuni v Bukurešt, a Slovani v Beligrad ali — v Moskvo. Kakšni prizor bi tedaj dajali avstrijski narodi Evropi? Nevolja mi trga srce, kedar pomislim, da se kaj takšnega pri nas godi v pričo c. kr. šolskih nadzornih uradov ter se vrši tako ostudna germanizacija, tako nespodobno barantanje z deco, ljudmi, dušami.

Zgodovina nam priča, kako so nekaj Turki ropali krščanske otroke, da so jih doma pretvorili v mohamedane, janičare in Turke. Madjari kupujejo ubogih slovaških starišev otroke, premestijo jih v magjarske vasi in trge, kjer jih pomadjarijo; in ove Turke in Madjare posnema pri nas v Avstriji nemški šulverein! Mislim, da je to za nemški, 60 milijonov broječi mogočni in slavni narod malo dostojno. (Dobro, dobro na desni.)

Cesarski namestnik Salzburški pozdravljal

je v imenu vlade šulverein, ko je ta ondu obhajal svoj občni zbor. (Čujte! čujte, na desni.) Nam Slovanom se je to prav čudno zdelo. (Zelo resnično!) Gospod namestnik je takrat izražal nadejo, da si bode nemški šulverein tudi za (avstrijsko) državo zaslug nabiral in za njene kulturne naloge. Ako misli namestnik pri teh kulturnih nalogah na ponemčevanje Slovanov, morem mu pristaviti še dva druga ali še više postaviti nad njega. To sta predsednika deželnih šolskih svetov v Gradci in Celovci. Zlasti pa je tukaj vse hvale vreden cesarski namestnik v Gradci kot predsednik deželnemu šolskemu svetu štajarskemu. Kajti cesar Slovencem nemškutarji ne morejo izciganiti, nemški šulverein ne odkupiti, to umeta omenjena gospoda s svojimi šolskimi nadzorniki izžmikaniti. Govorilo se je že tukaj, kako je zabranil slovenskemu okrajnemu zastopu Ptujskemu začeti poslovati, da so med tem stari nemško-liberalni okrajni zastopniki iz sebe izvolili na 6 let novi okrajni šolski svet. Namestnik skušal je opravičiti se v deželnem zboru štajarskem. Rekel je, da še ugovori zoper volitev novih okrajnih zatopnikov niso vsi rešeni po rednih prizivnih uradih. Vendar to ni resnično, in le izgovarjanje v zadregah. Takšni ugovori morajo o pravem, po zakonu določenem času bitiloženi in rešeni. Ko preteče v zakonu določeni obrok, ne smejo se ne ulagati ne reševati. Mene so tako poučili, da so vsi uloženi rekurzi že lani meseca oktobra bili rešeni in zatorej namestnik letos meseca januarja ni mogel lahko reči, da še stvar ni pri kraju. (Dalje prih.)

Slovesnost v spomin 40letnega vladanja Njih Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.

(Dalje.)

Kaj združene moči storiti zamorejo, to so Avstrijanci še tisto leto pokazali in sicer v bitki pri Mortari in Novari (21. in 23. marca), kjer jih je vodil oče Radecky. Ondi so bili sovražni nam Sardinci in Piemontezi do kraja potolčeni. Vsak Avstrijanec, ki je bil v tistih bitkah sme se ž njima ponášati, kajti oče Radecky je cesarju pisal, da je bil vsak avstrijski vojak da-se junak v najlepšem pomenu besede.

Temu nemirnemu letu sledilo je pet mirnih. V tem času so presvitli cesar prepotovali malo da ne vso Avstrijo. Zadnjokrat so kot mladenič — samec potovali na Bavarsko v mesto Monakovo. Ko so prišli nazaj v domovino, so povedali, da so hodili k bavarskemu vojvodi Maksimilijanu Jožefu neveste prosit, ali kako mi po našem rečemo „v ogled“. Dne 21. aprila istega leta pripeljala se je cesarjeva nevesta princezinja Elizabeta v Linz, kjer jo je visoki ženin pričakoval. Dne 24. aprila bila sta

poročena. Takrat bila je vsa Avstrija nepopisljivo vesela. V proslavo istega dne hoteli so avstrijski državljani več storiti, nego bi njim moči dopuščale, pa cesar so jih prosili, naj raje novce, katere bi za nameravane slovesnosti potrošili, med uboge razdelijo, da bo potem dan njihove poroke tudi za uboge vesel dan. In tako je tudi bilo. Cesar sami so dali isti dan med uboge razdeliti 200.000 gold., cesarica pa 50.000 gold. S tem sta pokazala svojo milosrčnost do svojih podložnikov ter jo kažeta še dandanes. Koliko sta vže darovala za zidanje cerkev, šol in drugih koristnih zavodov in koliko pogorelcem in drugim nesrečnikom, tega mi niti preračunati ne moremo.

Temu je sledilo nekaj mirnih let, in visoka zaročenca prepotovala sta v tem času nekaj naše očetnjave. V mesecu juniju ogledala sta si kraljestvo Češko sé zlato Prago. V letu 1856. prepotovala sta Štajarsko in Koroško. Bila sta tudi v Italiji (17. novembra 1856. do 12. sušča 1857. leta.) V mesecu maju podala sta se zopet na Ogersko. Povsod, koder sta potovala, ju je ljudstvo navdušeno pozdravljalo in sprejemalo. Ljubezen ljudstva do njiju in naopačno postala je neusahljiva in vez njihova nerazvezljiva.

Ali leto 1859. pripravilo je našemu cesarju in Avstrijancem velike skrbi. Sardinci, ki so nam hoteli italijanske pokrajine vzeti, porazumeli so se s cesarjem Napoleonem ter so napovedovali Avstriji vojsko.

V vojski pri Solferini, dne 24. junija so bili naši premagani, če tudi so se borili, kakor levi. Cesar Franc Jožef so sami prijeli za orožje, ter svojim hrabrim vojakom klicali: „Le naprej, vrli junaki, tudi jaž imam ženo in deco!“ Avstrijanci so se isti dan tako hrabro bojevali, da je neki francoski general rekel: „Če še jedenkrat tako zmagamo, potem bomo šli brez vojakov domov.“ Francozov in Piemontozov je padlo takrat 20.000, naših pa 18.000.

Tej nesrečnej vojski sledilo je zopet pet mirnih let, katera so presvitli vladar za vsakovrstna zboljšanja v svojem cesarstvu uporabili. Leta 1864. morali pa so Avstrijci zopet za orožje prijeti, da so pri Šlezvig-Holsteinu Dancem pete nabrusili. Jedno leto pozneje pa so se zopet nevošljivi in hinavski Prusi in Italijani oglasili. Italijani dobili so pri Kustoci (24. junija) in pri Lisi (20. junija) dovolj, ali na severu morala se je naša vojska mnogo močnejšemu sovražniku udati. Pa kljubu tej zgubi povzdignila se je Avstrija ter kmalu stala pomlajena in močna na krepkih nogah. Madjari pristopili so popolnoma k Avstriji ter podali 8. junija 1867 našemu cesarju kraljevsko krono.

Sedaj še le vrnil se je Avstriji mir; samó da ne popolnoma: 29. julija leta 1878 morala je naša armada v Bosno. Vodil jo je vojskovodja Filipovič. Tukaj borila se je z

divjimi, nezvestimi, od Turkov podpihnjenimi prebivalci Bosne prav krepko, slavno. 19. den avgusta udala se je Bosna z glavnim mestom Serajevo. (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Slaba perjadščina.

Dnes povemo nekaj, kar gre bolj na naše gospodinje, kakor pa na gospodarje, toda tudi tem bode prav, če si reši kje kedaj gospodinja kako pišče, ko je že za-nj nevarno, da ne pogine. Izgodi se namreč rado, da pogine mlado pišče pa se skorej ne zna, zakaj. Ni bilo ušivo, ni bilo grdo vreme pa tudi slabe krme ni imelo, vse eno pa je bilo na tem, da bi poginilo ali pa je v resnici poginilo, ker se mu ni pomoglo v pravem času.

Kaj mu je torej bilo? Prehitro, prehudo je rastle in zato je oslabelo ter je, če se mu ni prišlo na pomoč, tudi poginilo. Izpozna pa se to na neprimerno dolgih perotnicah, take ima, da jih ne more na-se potegniti in jih torej vlačí za seboj. V tem tako pišče vedno civka in gre na solnce, če je tudi pri kvoklji. Pri nekaterih začne ta bolezen rano, že v prvih štirinajstih dneh, pri drugih pa nekaj pozneje, v petem ali osmem tednu.

Ako si jih hoče gospodinja še rešiti, naj jih spravi v topel hlev brž, ko zapazi, da boleajo in naj jim daja kuhano meso in jajce, oboje drobno zasekano in v toliki meri, kolikor se jim ljubi le-te zmesi vzeti. Po tej hrani okrevajo v malih dnevih in gredó lahko na tem poleg drugih na dvorišče. Prav pogosto se prikaže le-ta bolezen pri perjadi, ki ima močne kosti, največkrat pri petelinih. Ako se jim pa postreže, kakor smo rekli, bodo kmalu zdravi in ne samo to, še le lepo vzrastó in so take živali rade prav velike.

Posebno rada je ta bolezen pri anglijskih pritlikovcih (piščetih) in pa pri puranih. Pri prvih izgodéva se to, ker dobodo prav hitro perje, pri drugih, puranih, pa zato, ker gre veliko v njih kosti in v cel, precej težek život. Pri purčutih je dobro, če se izpusté izpod kapja samo v suhem vremenu in si potlej iščejo sama svoj živež.

Tudi pri racah nahaja se enaka bolezen, za-nje pa si nabereš polžev, kolikor ti jih je moč dobiti. Nje je treba pa zmučkati s kraja, pozneje pa se dajo tudi kar celi mladim račtom. Raca je sploh požrešna stvar in tudi mlada že kaže to svojo lastnost; sila veliko ti požre polžev in v pičlih dveh nrah jih je tudi že do cela povžila.

Keber, kurja hrana.

Keber ali hrošč obiskuje nas redno, vsako četrto leto se prikaže a brez njega nismo no-

beno leto. Da dela veliko škodo sam, pa še posebno tudi njegova bubika, to je znano in smo že tudi mi večkrat o tem govorili. Dobro, če ne zastonj!

Dnes pa naj pokažem na njegovo korist in to pri kurah. Keber je namreč dobra kurja hrana. Navadna hrana sicer ni in ne more keber biti kuram, le-ta je in ostane zmerom še zrnje, semena in nekaj tudi zelenjad. Ali kuram, ki nesó jajca, treba je še druge hrane, take, ki ima v sebi beljakovine, taka pa se dobiva le iz živalskih snovi: iz mesa, krvi, črvov in — kebrov. Zadnji so za to, kakor navlaš in še po ceni. Treba je le par krajcarjev dati otrokom, da jih tresó iz drevja ter zberó pa nam jih prinesejo v jerbaščeku.

Nje potlej umorimo, ali že s tem, da jih polijemo s kropom ali pa, da jih pomučkamo. Na dvorišče, v gnojišče vreči to golazen je sicer dobro, toda bolje je, če jo posušimo. Izgodi se to lahko na solnci ali bolje v peči. Daje se potlej ta hrana kuram lahko sproti, ali tudi prihranimo je lahko nekaj za poznej čas, kedar kure začnó nesti jajca.

Čudo, kako so potlej kure rodovitne. Taka hrana jim vidno dobro zalega, saj še same rade skočijo visoko za kebro, kedar ga vgladajo. Tem bolje pa še jim služi potlej, kedar ne najdejo več druge hrane iz živalskih snovi. Kmetje poskusite s to hrano!

Sejmovi. Dne 15. junija pri sv. Barbari poleg Konjic, v Celji, v Lembahu, na Planini, v Mozirji in pri sv. Vidu nižje Ptuja. Dne 16. junija v Poličanah. Dne 20. junija v Imenem in v Vitanji.

Dopisi.

Iz Maribora. („Slovensko društvo.“) Pozno, vendar pa je prišlo pri „slov. društvu“ letos do zborovanja. Kar pa še več reče, to zborovanje je bilo v resnici lepo in še precej številno. Razven gospôde v Mariboru videli smo poleg c. kr. okr. komisarja. g. A. vit. Arailza, zastopnike iz veliko drugih okrajev, iz Celja gg. drž. in dež. poslanca M. Vošnjaka, dr. Jos. Srnce, dr. Dečkota; iz Ormoža dr. J. Gršaka, iz Konjic dr. Rudolfa, za tem iz okolice čč. gg. župnika Fr. Schwarza in kaplana Jos. Kostanjevca iz Kamnice, posestnike Fr. Mlakarja iz Hošnjice, J. Lorbeka, M. Muršeca, Fr. Velebila in veliko drugih zavednih kmetov. Zboru je predsedoval g. dr. Fr. Radaj, ter je v imenu odbora izrekel svoje veselje nad tem, da je tako lepo število vdeleževalcev pri zboru in še posebej, da je prišlo toliko kmetov na zborovanje. Isti gospod je potem poročal o tem, kako je doslej z društvom bilo, ter je izrekel nado, da bode poslej delovanje društva gotovo še vse

bolj veselo, kakor je bilo zadnji dve leti; v le teh nismo bili skorej nič več slišali o „slov. društvu“. Na to je bila volitev novega odbora, najprej predsednika. G. dr. Fr. Radač je predložil vlč. g. dr. Gregorec-a, češ, da je bil on oče „slov. društva“ in zbor je vzprejel ta predlog z velicim veseljem. Volitev ostalih odbor-nikov vršila se je po listkih in se je torej za razbiranje glasov dalje časa potrebovalo. Vsled tega je č. g. dr. Gregorec, držav. poslanec za kmečko skupino na Ptuj, nastopil ter je poročal o delovanju slov. poslancev sploh, posebej pa še o svojem v držav. zboru. Čast. g. kanonik ima poljudno besedo na jeziku in v njegovem obširnem govoru ni mu manjkalo priznanja od strani poslušalcev. Pravil pa je, za kaj je letos šlo v držav. zboru in na drobno je v tem razložil, za kaj so poslanci desnice in še posebej sloven-ski poslanci govorili in torej tudi glasovali, da-si jim je v časih bilo težko to glasovanje. Pri vsem pa, kar so govorili in storili, bilo je njim edino na tem, da bi pripomogli slov. ljudstvu do njegovih pravic, ob enem pa obvarovali veljavo in čast celega cesarstva. Le to bodo storili tudi zanaprej, vskliknil je na zadnje g. držav. poslanec, in slov. društvo naj bi jih podpiralo! Živahno je bilo odobravanje teh besed g. poslanca in „slov. društvo“ je njemu to tudi v dejanji pokazalo, kajti g. predsednik se mu je za njegove besede očitno zahvalil. Sedaj nastopi g. dr. Dečko ter naznani izid volitve odbora. V le-tem so gg.: dr. Fr. Radač, dr. J. Mlakar, J. Rapoc, P. Sunko, A. Divjak, vsi iz Maribora; dr. J. Srnec, M. Vošnjak, dr. Dečko, dr. Rudolf in Fr. Mlakar iz drugih krajev. Gg. dr. B. Glačnik, dr. Ferk in A. Velebil so namest-niki. V točki vzporeda: predlogi je gosp. M. Vošnjak navedel željo Ptujskih Slovencev, naj bi „Slov. Gospodar“ za nižjo ceno izhajal, češ, da bi bilo treba, da pride v roke vsakega slov. gospodarja. Ali če to tudi vsi želimo, reči se mora, da „Slov. Gosp.“ ne more biti za nižjo ceno, kajti on stane „tisk. društvo“ več, kakor znese navadna naročnina, c. kr. kolek in pri-loge pač vzamó veliko denarja — Za tem je stavil g. M. Muršec, posestnik v Cirknici, razna vprašanja do gg. držav. in dež. poslancev in dali so mu odgovor na nje gg.: M. Vošnjak, dr. J. Srnec, dr. Gregorec, vsi z veseljem in na zado-voljenje njegovo in drugih kmečkih poslušalcev. Predsednik g. dr. Fr. Radač sklene na to zbo-rovanje, želeč, da dela „slov. društvo“ zanaprej veselo za blagor cesarstva in naše ožje, slov. domovine. Poročevalcu tega ostane pa lep spomin na to zborovanje in upa, da tudi dru-gim, ki so bili prišli na nj. Veselo tedaj nada-ljevanje!

Iz Gradca. (Zahvala) Na binkoštni ponedeljek napravilo je dijaško društvo „Triglav“ iz nemškega Gradca izlet na zelene bre-

gove naše Drave med svoje ljudi v Št. Lovrenc. Izlet izvršil se je jako lepo in spominjali se ga bomo vsi še dolgo, dolgo. Čutimo se torej dolžne na tem mestu izreči javno zahvalo vsem onim, ki so pripomogli k temu lepemu vspehu. Čitalnica Mariborska odprla nam je vrata na stežaj in pogostila nas je Slovane iz Gradca prav po slovansko. Na prvem mestu njej hvala, kajti v njenih gostoljubnih prostorih začela se je slavnost, v njenih prostorih končala se je. Bog jo ohrani v večne in boljše čase! — Čestitim gospem in gospodičnam Mariborskim, ki so nas počastile s svojo navzočnostjo — srčna hvala! Naj bi jih bilo še dosti dosti v Mariboru takih, kot so one! — Ravno tako se zahvalju-jemo gospem in gospodičnam Št. Lovrenčankam! — Dijaško društvo „Hrvatska“ nam je poslalo tamburaško godbo in toliko pevcov in gostov, da imajo veliko zaslug pri tem izletu. Slava Hrvatom! — Dalje bodi zahvala dijaškemu društvu Srbov in Čehom in Bolgarom iz Gradca, ki so poslali svojih ljudi na izlet. — Gospodu župniku Kralju, gosp. kaplanu Pajtlerju, gg. učiteljem, posebno g. Francu P. in pa g. županu Lamprehtu smo obvezani za gostoljubnost, s katero so nas sprejeli, in g. gostilničar Novak postregel nam je tako, da bi si ne mogli želeli boljšega. — Zdaj pa še srčna hvala narodnim Št. Lovrenčanom in vrlim okoličanom, ki so obhajali naš prihod kakor kak praznik. Bog jih živi krepke narodnjake! Z Bogom pa na svidenje!

J. Glaser,
t. č. predsednik.

S. Domicelj,
t. č. tajnik.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Besede Nj. veličanstva o vsprejemu delegacij v Budimpešti so nam znamenje, da nam vsaj letos ni treba strahu pred vojsko. Predsednik avstrijski delegaciji je dr. Smolka, ogerski pa grof Tisza, brat ministra Tisza. Skupni stroški države so 139.157.324 gld., za blizu 5 milj. so višji, kakor lani. — Gospo-ska zbornica držav. zbora na Dunaji je imela v ponedeljek svojo zadnjo sejo za to spomlad in je vzprejela vse načrte, kakor so jih v držav. zboru vzprejeli. Sedaj je torej držav. zbor do je-seni odložen. Gg. poslanci pa tudi gg. ministri si bodo torej za nekaj mesecev lahko oddahnili. — Dež. šolski svet v Gradci pretresuje učni načrt za slov. paralelke na c. kr. gimnazijah v Celji in v Mariboru, če pride kedaj do njih. Naši bralci naj nam jemljejo za zlo, če osta-nemo gledé teh vzporednic neverni. — Na Ko-roškem so veseli, da bode davek na žgane pijače vsled nove postave znatno višji; nadjajo se, da pride poslej pravo žganje sopet do višje cene, ker bode špirit veliko dražji. — Nemške novine skrbno prežijo na slov. občine, ki na-

pravijo kako zahvalnico nemškima kričačema dr. Weitlofu in Ghonu. Doslej so to storile le tri občine a ravno nje imajo za to skoraj v vsacem listu, češ, da slov. občine na Koroškem ne marajo za slov. ljudske šole. — V Ljubljani se snuje novo politično društvo, „slov. društvo“. Namen mu je enak, kakor ga ima naše „slov. društvo“. — Društvo „Narodni dom“ ima v soboto, dne 23. junija izreden občni zbor, na redni občni zbor je prišlo premalo udov, znamenje velike malomarnosti. — „Soča“, slov. list, ki izhaja v Gorici, dosega poslednji čas rada sreča, da jo bere samo drž. pravdnik. Tudi zadnji številki je bila ta sreča. — Mestni zastop v Trstu ima sopet preveč denarja, kajti namerava dati gledališču podpore 25.000 gold. Potrata! — Nj. ces. visokosti, cesarjevič Rudolf in cesaričinja Štefanija sta bila v nedeljo, dne 10. junija v Zagrebu. Mesto ju je vzprejelo z velicim navdušenjem, večer je bila njima na čast razsvetljava. Iz Zagreba sta se peljala v Bosno, najprej v Banjaluko, od ondod pa dalje v Gradiško. V Hercegovino pojde samo cesarjevič, cesaričinja pa se vrne na ravnost v Laxenburg pri Dunaji. Prejšnji minister zunanjih zadev, grof Andrassy se letos ne vdeležuje delegacije ter se kuja, kar nima upanja, da pride sopet na vrh.

Vnanje države. Sv. Oče so imeli le preveč prav, kedar so se pritoževali zoper novo kazensko postavbo ital. vlade. Iz cele obravnave v drž. zboru o njej se lahko prepriča vsak, kdor le hoče, da je ta postava v prvi vrsti zoper katol. duhovništvo, ena veriga več na roke katol. cerkve. — V Bologni vrši se 800letnica vseučilišča z veliko slavnostjo, navzoča sta tudi kralj in kraljica. Veselje pa je dijaško, torej prav živahno, več pomena pa menimo, da ta slovesnost nima. — Na Francoskem biva sedaj že drugo leto posebno društvo, ki se vojskuje zoper brezbožstvo. To je žalostno, da je ondi to društvo resna potreba. — Zoper generala Boulangerja ruje sedaj tudi freimaurestvo, znamenje, da mož ni — freimaurer. — V Brüsselj je velika razstava, kralj jo je odprl ter si je posebno reči, ki so iz Avstrije na razstavi, ogledal. Pravi se, da jih je tako hvalil. — Na nemški meji v Alzaciji je nova rabuka, ker je kacih 20 nemških vojakov bilo stopilo na francoska tla, a niso se jim vdrla. To je res sreča! — Nemški minister notranjih zadev, pl. Puttkamer, je odstopil in sedaj raste liberalcem, tudi našim, greben, češ, da je nemški cesar liberalcec ter ne mara več za sedanjo, nekam že precej konservativno vladno. — Z Rusijo živi poslej Nemčija v prijazniših razmerah, nadeja se pač, da Rusija ne priskoči Francozom, ako pride do vojske. Verjetno. — Ruski general, Gurko, ogleduje si vojaške naprave ob avstrijskih in nemških mejah. Čemu ravno sedaj?

— Turčija ima strah, da zasede Rusija Erzerum, ako ji ne izplača kmalu vojne odškodnine. To bi torej ona rada, ali nima že dolgo v drž. blagajnicah druga, kakor temo. Sedaj išče sicer na posodo denarja, toda nihče se je prav ne usmili. — Princ Koburški ima sedaj svoj križ z ministri, najrajši bi dal vsem slovo a ne zna, bodo-li drugi bolji, taki, da se lahko zanese na-nje. — Srbija žaluje za svojo kraljico, ker ta ne mara priti nazaj v Beligrad. Bolje pa se godi liberalni in radikalni stranki, kajti prišli ste do izpoznanja, da „sloga jači, nesloga tlači“. — Črna gora trdi, da ona ni kriva, če so razbojniki vdrl v Hercegovino. Nam se dozdeva, da ji sme človek v tem verjeti. — V Afriki, v okraji Constantine imajo hudo nadlogo — kobilice. Le-te so vdrl v deželo zdržema 10 km. na dolgo in 30 km. na široko. Nesnaga požre vse, kar ji pride pod zobe. — Sultan v Zanzibaru ni posebno lepo vzprejel pisma ital. kralja in to je uzrok, da tirja ital. vlada od njega zadoščenja. No mož bode ji brž ko ne ustregel, da si ni prijatelj ital. pohlepu.

Za poduk in kratek čas.

Zlatomešnik sv. oče Leon XIII. in slov. rimski romarji.

(Dalje.)

Preimeniten den — celo življenje ga ne pomnim — je bil 12. april za avstrijske romarje. Ko namreč sv. oče zvedó, da so avstrijski romarji že vsi došli, so takoj na drugi dan za nas sv. mešo v cerkvi sv. Petra napovedali. To pa je celo posebna milost, katero so nam sv. oče skazali, to je izvanredno odlikovanje, na katero smo avstrijski romarji po pravici ponosni. Odkar so namreč Leon XIII. leta 1878 bili za papeža kronani, niso več služili sv. meše na grobu sv. Petra, kakor letos na novega leta den, ko so obhajali zlato svojo sv. mešo in zdaj tretjokrat dne 12. aprila za avstrijske in francoske romarje.

Ker je laška vlada apostolski stolici dedščino sv. Petra vzela ter Rim osnovala za poglavitno mesto zedinjene Italije, žaluje zdaj preblagi starček Leon XIII. v svoji hiši, kakor jetnik v temnici, časih pa tudi na glas vpije, da po celem svetu slišijo njegovo besedo, ter odločno ugovarja zoper nasilstvo in svojo pravico nazaj terja. Romarji smo se v Rimu do dobrega prepričali, da je takov položaj za sv. očeta neznošen, in da več dolgo trpeti ne more. Laška vlada, pri kateri framazoni zvonec nosijo, je s tem jako zavozila, in še zmiraj ribi okoli skale sv. Petra, če bi mogla še kaj papeževih pravic vloviti. Toda na enkrat bode njen čolnič tresnil ob skalo ter se zdrobil, in drzni veslarji bodo vodo pili. Bog daj, da bi se to zgodilo

samo na kvar framazonskih glavačev in kričačev, pa ne na kvar sicer vernega laškega ljudstva.

Ko se zjutraj prebudim, premišljam prelepo in jako tolažljivo sanjo, katero sem sanjal, in dobre misli so hitele vstajati v moji duši. Juterne vesele misli so kakor zvezde, ki še svetijo na juternem nebu, kedar že okna odpiramo.

Sv. meša je bila na deveto uro napovedana. Ko spijemo slabo kavo in se napijemo še slabše vode, takoj stopiva dva rojaka na ličen koleselj, in drdrava — že moram reči, da nekoliko ponosno — proti Vatikanu in proti cerkvi sv. Petra. Pa to ni šlo tako naglo, kakor si vi mislite. Na koncu vsake ulice smo namreč stali, ker so nam številni vozovi, ki so prihajali iz drugih ulic, pot zapirali. Vendar moram tukaj mestnim redarjem dati čast in izreči zahvalo, da so odločno, sicer pa mirno, skrbeli za to, da se ni nikomur krivica godila, in da se ni pripetila nobena nesreča. V teku dveh ur je gotovo dve tisoč kočij postalo na velikem trgu pred cerkvo sv. Petra.

Navadna cerkvena vrata so bila danes zaklenjena. Morali smo po postranskih hodnikih iti v cerkev, in le tisti so smeli vstopiti, ki so se s posebnimi listki izkazali, da so avstrijski romarji. Tukaj se moram obtožiti, da se zdaj za tako sv. kraj, kakor je cerkev sv. Petra, skorej nismo spodobno obnašali. Vsak je vedel toliko povedati ter imel toliko prašati, da smo komaj zgotovili, dasiravno smo celo uro na sv. mešo čakali. Moliti brž nikogar nisem videl.

Med tem časom sem se seznanil z imenitnim Srbom, blagim starčkom. Gospodin, ste-li vi Srb? ga vprašam. „Sem“. Ali ste katoličan? „Hvala Bogu, sem“. „O Bože moj, Bože moj! da bi vendar narod moj prišel sem na skalo sv. Petra, ne bil bi več neveren, ampak veren“. In debela solza, kakor vinska jagoda se je vtrnila v njegovem očesu in se skrila v njegovem krilu. Govoril sem tudi z dvema rusinskima kmetoma, ki sta ruska podložnika, in sem se prepričal, da nobeno slovansko narečje Slovincu ni tako razumljivo, kakor rusinsko.

Na severni strani cerkve je kapela božjega Telesa, v katero držijo vrata iz papeževe palače. Od teh vrat do sred cerkve, in odtod do groba sv. Petra je bila pot, po kateri so imeli sv. Očeta nositi, zagrajena, in kraj zagraje je stala gosta častna straža, sami fino in pisano oblečeni vojaki. Ob desetih nastane šum: vseh oči so proti omenjeni kapelici obrnjene, vsi se na prste spenjajo. H krati strežniki odprejo vrata ter razgrnejo zagrinjala, a papeževi pevci pa zapojejo prekrasno pesen. Peli so sami fantiči od 10 do 15 let stari, katerih vsak deset slovenskih deklet premaga s svojim glasom. (Dalje prih.)

Smešnica 24. „Kako je to“, vpraša mesar peka, „povejte mi, sosed, kako je to, da je pri vas hlebček vselej manjši, kakor pri drugih?“ „No“, odgovori pek, „to vam povem pa že celo lahko. Drugi peki pač deajo več testa v hleb, kakor se izgodi pri meni.“

Razne stvari.

(Vojaške vaje.) Jeseni, meseca septembra, bodo velike vojaške vaje v Savinjski dolini in pride tudi Nj. veličanstvo, svetli cesar vsled njih v Celje. S svetlim cesarjem pride tudi cesarjevič Rudolf, nadvojvoda Albrecht in Viljelm, vojakov pa se vdeleži vaj kacic 30.000.

(Priзнание.) Vlč. g. dr. Ivan Križanič, stolni korar v Mariboru, je poklonil svojo zgodovino sv. kat. cerkve „Njih svetosti, papežu Leonu XIII. ter je prejel od sv. Očeta lepo pismo v priznanje in pa papežev blagoslov. Slov. knjig bode še brž malo v knjižnici sv. Očeta.

(Slov. društvo.) Vsled zadnje volitve je odbor „slov. društva“ v Mariboru ta-le: Predsednik č. g. dr. Lav. Gregorec, namestnik č. g. dr. J. Mlakar, tajnik g. dr. Iv. Dečko in blagajnik g. Fr. Divjak ter odborniki gg.: dr. Fr. Radaj, M. Vošnjak, dr. Jos. Serbec, dr. Rudolf, Jos. Rapoc, P. Šunko in Fr. Mlakar.

(Plače.) Uradniki, ki so v službi v avstrijski skupini našega cesarstva, dobodo na leto vkup nič manj, kakor 41.600.000 gld. plače. Vpokojnino pa dobiva 18.000 uradnih oseb, v celem 15 milijonov gold. Sedaj pač znamo, kam pojde denar.

(Volilni shodi.) Odbor „slov. društva“ v Mariboru je sklenil, da še priredi to poletje volilne shode pri sv. Juriji v slov. gor. v Konjicah, v Gornjem gradu in v Kozjem. Mož teh in drugih krajev, kjer bi radi imeli volilni shod, pa je opravilo, da sl. odboru naznanijo, kedaj bi kazalo, da se priredi pri njih tak shod.

(Osepnice.) V Velenji in tudi bojda v Šoštanji so se prikazale osepnice. V prvem trgu so že šolo zaprli in po Šoštanji gre govorica, da so jih tje prinesli turnarji iz Celja.

(Zlata poroka.) V ponedeljek, dne 28. maja je bila v Jarenini zlata poroka viničarja Franca Avdič in njegove žene Ivane. Mož šteje 70, žena pa 79 let.

(Umor otroka.) V Semrijah na nemškem Štajarji se je prigodilo te dni strahovito dejanje. Troje otrok je iskalo v gozdu sračjih gnjezd, v tem pa se jim pridruži tuj, gosposk človek. Kmalu pregovori dečka, kacic 8 let, da gre z njim globlje v gozd, češ, da mu ondi pokaže sračjih gnjezd, kolikor jih hoče. Deček uboga, toda ni ga bilo več iz gozda. Drugo jutro ga najdejo — mrtvega. Trebuh je bil razparan in nekaj drobja mn je viselo iz njega.

(Toča.) V sredo, dne 6. junija, navstala je ob 6 $\frac{1}{2}$ večer strašna nevihta pri sv. Lovrenci na kor. žel. in k. malu se je vsula grozovita toča in ploha. Škode je samo v tej občini več, kakor 4000 gld.

(Strela.) Med nevihto, dne 7. junija je pri sv. Nikolaji, v občini Škoflja ves, vdarilo v hišo posestnika Krušiča ter je ubila strela njegovo hčer, 23 let staro Zefo. Ostale pa je omamila, vendar so se kmalu sopet zavedeli.

(Premeščenje.) G. dr. Ėm. Bayer, pristav c. kr. okr. sodnije v Kozjem, pride na enako mesto v Ormož, od tod poje pa v Kozje g. Karl Nedved.

(Slovstvo.) Jos. Stritarjevih zbranih spisov je prišel 47. zvezek v Ljubljani, na Ptuji pa pri Blankeji „pripovedek za mladino“ 1. in 2. zvezek v drugem natisu.

(Tobak.) Finančni minister je postavil višjo ceno smodkam in cigaretam. Smodka, ki je stala poproj 2 kr., stane poslej 2 $\frac{1}{2}$ kr. in tako imajo skorej vse vrste smodek za pol ali celo za cel krajcar višjo ceno. To je že prav, saj plačuje ta višji davek samo ta, ki ga hoče.

(Ubežni vojak.) Dne 8. junija je ubežal A. Hajek, lovec iz 2. c. kr. bataljona v Mariboru iz zapora ter je izginil v srajci in hlačah, ne zna se, kam. Pravi se, da je skočil v Dravo, drugi pa trdijo, da so ga še isti den videli v Pobrežji. Mož je s tem že tretjokrat vrgel vojaško suknjo s sebe.

(Polom.) Karel Makesch, trgovec v Brežicah, je prevrgel, to se pravi: več je imel dolga, kakor blaga. Začasni oskrbnik njegovih reči je g. dr. Srebre, odvetnik v Brežicah.

(Bauernverein.) V nedeljo dne 7. jun. ima bauernverein neko zborovanje v Mariboru. Najbrž hoče priti svojemu bogu, Juriju vitezu Schönererju na pomoč.

Loterijne številke:

V Gradcu 9. junija 1888:	3, 66, 81, 39, 11
Na Dunaju „ „	87, 26, 8, 79, 16

Radenska slatina je edina mineralna voda na svetu, katera ima toliko litija v sebi, zato se rabi posebno proti protinu, žolčji in mehurji bolezni. Vsled obilja ogljikove kisline in natra se priporoča tudi pri želodčni bolezni, hemeroidah in nahodih. Radenske železne kopelji za blednico in ženske bolezni, itd.

Radenci kopališče.

Razpošiljatelj Radenske kisle vode

Poskušnje dra. Garrod, Biswanger itd. so dokazale, da je ogljik-kisl. litijon najboljše sredstvo pri boleznih, ki izvirajo v preobiniščav. ničnji kislini. Iz tega se razvidi, da liki vsepel tega zdravila.

Prospekti brezplačno in franko v kopališči Radenskem na Štajarskem. 4—26

Zaloga v vseh večih specer. prodajalnicah in gostilnicah.

Oznanilo.

V Jurkloštru odda se zgradba nove dverazredne šole s proračunom 8400 gld., gospodi podjetniki, ki bodo imeli 10 % vadij vložiti za morejo gradbeni načrt s proračunom ter pogoje pri podpisnem kraj. šol. svetu skoz tri tedne videti.

Kraj. šolski svet v Jurkloštru,
dne 10. junija 1888.

Načelnik: J. Horjak.

Oklic!

Od krajnega šol. sveta v Št. Lenartu nad Laškim trgom se naznani, da se bode stavba novega šolskega poslopja, kakor tudi preuredba zdajnega šol. poslopja oddala po potu zmanjševalne dražbe dne

30. junija 1888

zjutraj ob 9. uri v šolskem poslopju v Št. Lenartu s pristavkom, da je cela stavbena cena na 7136 gld. 33 kr. proračunjena; ter da se od vsacega, kateri to stavbo ali tudi posamezna dela te stavbe prevzeti želi, 10 % vadije zahteva.

Stavbeni načrti in proračuni ležijo vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer v šolskem poslopju na ogled.

Krajni šol. svet pri sv. Lenartu nad Laškim trgom,
dne 10. junija 1888.

1-2

Načelnik: M. Lapornik.

2-6

Potrdilo.

Umetnijska trgovnica g. J. B. Purger v Gröden v Tirolah je izdelala letos za tukajšnjo župnijsko cerkev podoba Izveličarja in poprej M. B. Lurške. Le-te ste umetno pravilni, nežni in lepo izdelani ter sploh zadovoljujete in se hvalite. Z ozirom na to lahko priporočam vsem cerkv. predstojništvom lastno delalnico.

Anton Fischer,
župnik.

Grödenska rezljarija podob sluje že stoletja. Umetalnost in ročnost prebivalcev Grödenske doline, ki živé iz večine od tega dela, ste vstvarili posebno v rezljanji svetih podob čudovite stvari. Večja delavnica za cerkvene stvari v Gröden (v Tirolah) je J. B. Purgerja (vstanovlj. 1800), ki se lahko priporoča za izdelovanje cerkvenih in domačih oltarjev, tabernakljev, križevih potov, božičnih jaslí itd. v oziru na umetalno, pravilno delo in nizko ceno. Mnogo pritrđil cerkv. predstojništev in višjih uradnij hvali te izdelke Purgerjeve delavnice.

Vabilo

k občnemu zboru Ormoške posojilnice,
ki se odredi 29. junija 1888 ob 3. uri popolu-
dne v čitalnični dvorani v Ormožu.

Dnevni red:

1. Poročilo predstojnikovo o delovanju v preteklem letu ter predlaganje končnega računa in bilanca za leto 1887.

2. Poročilo nadzornišтва o pregledovanju računov in bilance.

3. Predlog predstojništva in nadzornišтва, naj se čist dobiček izroči združnemu premoženju.

4. Mogoči predlog.

Ormož, dne 12. junija 1888.

Ivan Vertnik,
tajnik.

Dr. J. Geršak,
predstojnik.

Za mizarско delo

v cerkvah (oltarje, klopi itd.) in v farovžih se priporoča

Anton Hölzl,
mizar v Mariboru,
Flössergasse št. 4.

33

Oljnat firnež,

tenko zdrobljen, trpetinov, kopalov in spiritov lak, vsake vrste suhe barve, barve, da si lahko z njimi barva vsakdo sam oblačila, bronaste, zlate in srebrne in vsake sorte čopiče priporoča za prav nizko ceno

H. Billerbek

v Mariboru, Gosposke ulice.

 Razprodejalcu dajem poseben odpuščaj. Ceniki prosti. 2-3

Gospodu **G. Piccoli-ju**, lekarju „pri Angen“
v Ljubljani.

Sprejmite izraz moje najskrenejše zahvale za **esenco**, katera me je rešila bolezni, koja me je spravila skoraj na kraj groba. Strašne bolečine sem trpel v želodcu brez vsakega upa na olajši ev. Vedno hujšej bolezni pridruži se še zlatenica. Ali jaz in mnogo mojih tovarišev dobilo je zopet popolno zdravje, in to le po Vašej nedosegljivej „Piccolijevej esenci“, za kojoj smo Vam do smrti hvaležni.

Josip Tomažić,

c. kr. orožniški vodnik v Pulji.

8

Naj se naročijo po pošti z dopisnico ali s pismom telo in kerv čistilne posladkorjene glasovite

Marijaceljske kroglice.

Varstvena marka.

in na koži, omotici, zgagi, tvorih, glavobolu, glistah, debelosti. Naredijo dobro krv in tek.

Cena: 1 škatlja s 40 krogli stane 40 kr. En svitek s 3 škatljicami, 120 komadičev, le 1 gld. (5 svitkov le 4 gld.) s podukom kako se rabijo.

Svarilo: Te izvrstne Marijaceljske kroglice se le z varstveno znamko prav in po pošti dobijo, le pod naslovom:

**Löwen-Apotheke in Wien,
VIII. Josefstädterstrasse 30.**

 Tudi se dobiva v tej lekarni in po pošti pri protinu in revmatizmu gotovo delujoči protinski duh, steklenica à 80 kr., kakor tudi za kašelj, pljučne in prsne bolezni glasovit terpotečki sok z apno-železom, steklenica à 1 gld. 10 kr.

 Ta imenitna zdravila razpošiljajo se vsaki dan po vsej Avstriji. 1-50

Prosi se za natančen naslov: ime, kraj, zadnjo pošto in deželo.

Lepi spomin za sv. birmo!

Se dobi v tiskarni sv. Cirila v
Mariboru

„Duhovni vrtec“

ali

„Molitvenik“

za katoliško mladež s podukom za sv. birmo.

Vežan v črnem usnju z zlatim obrezkom brez kopče gld. —.85

Vežan v črnem usnju z zlatim obrezkom s kopčo „ —.95

Vežan v chagrin s tesnim okvirom in s križem „ 1.70

Vežan v chagrin z okvirom iz nikeljna „ 1.80

 Posamezni iztisi po pošti 10 kr. več.

„Poduk za sv. birmo“

 Cena 10 kr.

Čerkvena priloga.

Priložena od katol. tiskovnega društva 24. šte. „Slov. Gospodarja“.

1888.

14. junija.

6.

Katoliško podporno društvo v Celji.

Poročilo za leto 1887, ki ga razpošilja letos „kat. podp. društvo“ v Celji, je prav obširno in mi podamo iz njega, naj se društvo razširi, kolikor je mogoče, v naslednjih vrsticah našim prečastitim bralcem glavne misli. Od leta 1679 podpira ta družba deklinško šolo č. šolskih sester v Celji, daje pa tudi vbožnim učenkam in učencem (iz javne šole v celjski okolici) nekoliko podučnih pomočkov, potem hrane po 4krat na teden, ob božiči pa obleke in obutve.

25letnica škofovega pastirovanja. — Največji dobrotnik sesterne deklinške šole v Celji so od njenega začetka sem naš prevzvišeni in premilostljivi gospod knez in škof. Njihovi dobrotljivosti se imamo zahvaliti za krasno šolsko poslopje in za čedni vrtič. Vsako leto so potrosili na društvene namene, kakor tudi v podporo vbogih deklic in dečkov, veliko svoto denarjev. Bog jim poplati obilnokrat! Ko so premil. gospod knez in škof nastopili 1. 1887 25. leto svojega višjega pastirovanja, smo jim z radostnim srcem čestitali. Blagega srca so vsprejeli naša voščila ter nam blagovolili poslati pristrčni odgovor.

Vsi udje „kat. podpor. društva“ si štejejo brez dvoma v veliko čast, da so Njih ekscelencija, premil. gospod knez in škof nam tako ljubeznjivo naklonjeni. Vsi se bomo pa tudi prizadevali, da zadostujemo vselej Njihovemu opravičenemu zaupanju, katero so izgovorili v navedenem pismu. Bog naj živi premil. gospoda kneza in škofa še mnoga leta v blagor sv. kat. cerkvi in naši vladikovini, v blagor sesterni deklinški šoli in v veselje „katol. podpornemu društvu!“

Zlata sv. meša svetega Očeta Leona XIII. — Ves svet se je 1. 1887 pripravljal, naj dostojno obhaja zlato sv. mešo našega sv. Očeta Leona XIII. Tudi odbor kat. podpornega društva je v družbi z nekaterimi udi izrazil svoja najsrčnejša voščila s pismom, katero je poslal papeževemu poslancu na Dunaji. Kdo izmed naših družbenikov bi se pa ne razveselil v globočini svojega srca in ne bi zarajtal tega v posebno čast, da smo prejeli sledeči brzoglavni latinski odgovor od papeževega poslanca na Dunaji, ki se glasi v slovenskem jeziku: „Njih Svetost so z veliko radostjo vzprejeli vesela voščila, koja jim poklanja celjsko katoliško pod-

porno društvo in prav radi sv. Oče vsem udom podelijo apostolski blagoslov“. Galimberti.

Katoliško podporno društvo ima razširiti svoj delokrog po vsej vladikovini. — V odborovi seji, dne 26. decembra 1887 se je vsprejel soglasno od vseh 9 navzočih gg. odbornikov sledeči predlog načelnikov:

„Z ozirom na to, da sesterne deklinška šola v Celji očitno prav dobro vpliva na izrejo deklinške mladine; z ozirom na to, da bi bilo enako na veliko deševno korist prebivalcem naše vladikovine, ako bi se tudi drugod osnovala sesterne šole; potem gledé na okoliščino, da je naša celjska sesterne šola dobivala obilo podpore skoraj od vseh krajev naše vladikovine, slednjič gledé na to, da je kat. podporno društvo nekako dolžno, to hvaležnost darovalcem povrniti, sklene odbor:

„Katoliško podporno društvo v Celji naj spremeni svoja pravila v tem smislu, da bo smelo v prihodnje podpirati tudi po drugih krajih lavantinske vladikovine učilnice šolskih sester“.

Dolgotrajno je bilo pogovarjenje o tej prevažni zadevi, ter jo je vzprejel izredni občni zbor, dne 12. februarja 1888.

Občni zbor dne 20. novembra 1887. — Dne 20. nov. 1887 se je obhajal v gostilni „pri Slonu“ letni občni zbor, pri katerem so se volili v odbor vsi prejšnji gg. odborniki. Pregledovalcema društvenih računov sta bila zopet izvoljena g. Miha Vošnjak, deželni in državni poslanec in g. Ivan Krušič, c. kr. gimnazijski profesor; namesto bolanega g. Jožefa Levičnika, posestnika na Bregu, pa se je izvolil pregledovalcem g. Andrej Perc, bilježniški koncipijent. Ta občni zbor je izrekel iskreno zahvalo svojemu prevzvišenemu in premil. gospodu pokrovitelju za obilo darov, katere delijo naši sesterni šoli. Zborovalci so častitali svojemu ustanovniku, visokočastitemu gospodu Ignaciju Orožen, infuliranemu stolnemu dekanu, povodom cesarskega odlikovanja z vitežkim redom železne krone.

Izrekla se je srčna zahvala vsem p. n. velečastnim gospodom župnikom, kateri so darove, nabrane tekom sv. leta 1886 poslali za vzdrževanje naši deklinški šoli. Velik dobrotnik našemu društvu je postal častitljivi in mnogozaslužni gospod Anton Dvoršek, zlatomešnik in župnik pri sv. Vidu na Planini, kakor tudi

mnogi drugi, kojih imena in doneski so bili že v javnih listih naznanjeni.

Imena učiteljic in število učenk. — Skozi dve šolski leti (1885/86 in 1886/7) je bila nastavljena na tej sesterni šoli učiteljica svetnega stanú, gospodična Ana Kalmus, ker nam ni mogla slavna materna hiša šolskih sester v Mariboru dati še ene sestre-učiteljice. Početkom šolskega leta 1887/8 pa se je vstreglo naši želji, tako, da zdaj podučujejo po vseh 4 razredih same šolske sestre. Imenovani gospodični Ani Kalmus pa izrekamo tukaj zahvalo za njeno požrtvovalno sodelovanje.

V prvem razredu je 86 učenk in podučuje letos s. Cirila Šijanec, v drugem jih je 90, podučuje jih s. Lidvina Purgaj, v tretjem 46, podučuje jih s. Metodija Kališek in v četrtem 37, podučuje jih s. Bonaventura Suhač. — Vseh učenk skupaj je 259, lani jih je bilo 222.

Priročna dela vodi s. Gabriela Plohl, krščanski nauk učil je dotlej č. g. Valentin Mikuš, mestne fare kaplan.

Udov je štelu društvo v tem letu 473 in sicer: ustanovnikov 53, rednih ndov 295, podpornikov 125. Ko se je sesterna deklinška šola v Celji leta 1878 vstanovila, jela je v njej podučevati č. s. Angelina Križanič, ter ostala vsa ta leta v našem celjskem zavodu kot učiteljica, zadnja leta bila je voditeljica naše šole in prednica celemu celjskemu zavodu. Žal, da se početkom tekočega šolskega leta ni več povrnila nazaj; zakaj nekaj dni poprej, ko se je šola vnovič začela, bila je izvoljena v predstojnico materni hiši v Mariboru. Naj blagovoli častita mati vzprejeti za svoje večletno trudapolno delovanje v Celji našo odkritosrčno zahvalo!

Božična veselica. — Dne 26. decembra 1887, v dan sv. Štefana, se je obhajala navadna božična veselica v poslopji č. šolskih sester v Celji. Kaj mično je bilo, poslušati primerne govore učenk pa njihovo prijetno petje. Načelnik je spodbujal otroke k hvaležnosti do božjega Izveličarja; naj molijo za svojega velikega dobrotnika premil. gospoda kneza in škofa, kakor tudi za sv. Očeta, kateremu naj vsak obdarovan otrok daruje za zlato sv. mešo vsaj en del sv. rožnega venca. Blagorodna gospa Regina Vašić, katera skozi celo leto tako vrlo skrbi za naš šolski zavod, je tudi k božični veselici darovala obilo obleke in obutve, ter razdeljevala darila med presrečne otroke. Velika vrsta jih je bilo, ki so prejemale svoja darila. Vsi navzoči so bili prav zadovoljni s to svečanostjo.

Šolski vrtec. — V šolskem „vrtec“, ki ga vzdržuje v šolskem poslopji šolskih sester slavna družba sv. Cirila in Metoda, podučuje gospodična Irma Fabijani. Otročičev obiskuje ta „vrtec“ — 50.

Doslenji načelnik, ki je leta 1879 z blago pomočjo vrlih rodoljubov vstanovil „kat. podp.

društvo“, se je tekoma leta 1887 iz Celja preselil kot župnik v Vitanje. Pred svojim odhodom je želel odložiti odgovornost in skrb, katera je v zvezi z vodstvom tega društva. Vdal se je pa volji slavnega odbora ter opravlja še dalje posle društvenega načelnika. — Ob tej priliki se vnovič iskreno zahvaljuje vsem premilim prijateljem, ki so ga podpirali v njegovem početji pretečena leta ter prisrčno prosi, naj mu izvolijo ohraniti še za naprej svojo naklonjenost. Toliko iz poročila. Mi mu pristavimo le željo, naj bode tudi zanaprej društvo toliko srečno in deluje s tolikim uspehom za blagor slov. otrok, kakor doslej. V to pomozi Bog in dragi prijatelji!

Župnik Matija Pauša †

Popoldne 19. prosinca je nam naš veliki zvon britko žalost naznanil. Nemila smrt vzela nam je našega duhovnega pastirja č. g. Matijo Pauša, kateri so v 68 letu svoje starosti zapustili svojo čredo. Ko so po sosečkah zaslišali zvon, kateri nam je naznanil njihovo smrt, kdor le ima srce, v tisti uri se je na glas zjokal, ker v tistem trenutku nismo zgubili župljani samo preblagega dušnega pastirja, ampak tudi dobrega očeta, in za slovensko domovino vnetega narodnjaka. Njih starši niso bili ravno bogati pa bili so verni, polni božjega duha. Taki so bili tudi naš rajni g. župnik. Vbogi so umrli, pa bogati so bili na dobrih delih. Vse, kar koli so po svoji varčnosti prihranili, to so vse na čast naše milostne Matere božje in za olepšavo cerkve obrnili.

Bili so pri sv. Martinu 20 let priden delavec v vinogradu Gospodovem. Ko so faro nastopili, je bila cerkva zunaj in znotraj vsa zapuščena; zdaj pa, ko se nas zapustili, je naša božja hiša veseli tempelj, čedno pomalana in vsa nakinčana: mala je sicer a lepa. Od velikih vrat do velikega altarja je vsa prenovljena. Naš zvonik je bil poprej skoraj brez strehe, in zdaj je z bakrom pokrit.

Ograja okoli cerkve je bila vsa razrušena, zdaj pa je novo zidana, z malimi slikanimi kapeljicami ozaljšana. Sadunosnik je bil poprej s trnjem obraščen, zdaj pa je ves zasajen, poln različnih sadnih dreves in to se je vse večidel le na njihove stroške zgodilo. Večkrat so izgovorili besede: Ali ima Matija kaj v žepu ali ne, da bo le sv. Martin imel lepo suknjo. Bili so toraj farne cerkve zvesti služabnik, bili so pa tudi goreči oznanjevalec božje besede. Najrajši so nam govorili o sv. veri, o miru in ljubezni.

Spoznavši pa, da mira in ljubezni tam in tam med ovčicami še menjka, bili so jako žalostni. Ni njim bilo pretežko, da so vsak den že od ranega jutra svoje ovčice v spovednici

čakali, katere so prišle k njim tolažbe iskat. Siromakom so bili pravi krušni oče; ubogaime so obilno delili, in so ubogim celo sami na dom milošnjo nosili. Tudi za navadne telesne bolezni so imeli zmiraj zdravila pripravljena, katera so siromakom, ki nimajo ob čem po zdravnika poslati, brezplačno delili. Domačih zdravil so vedeli celo vrsto nasvetovati. Kar še je pa posebno veselo, bili so zvesti sin slovenske matere. Radi so obiskovali poštene veselice in so se z veselimi veselili, posebno tam so radi bili, kjer so se slovenske poštene narodne pesmi prepevale in tudi sami so radi katero zapeli. Zavrgli niso nikogar, za vsakega so imeli prijazno besedo. Kot pridni delavec so si zdaj šli v nebesa po plačilo. V božjo voljo zelo vdanim je britka smrt zaprla sladka usta in mile oči. Stari ljudje ne pomnijo, da bi na našem pokopališči kedaj toliko ljudi bilo, kakor na njihovem pogrebu. Tudi toliko joka in žalovanja še nismo imeli Martinski župljani, kakor o pogrebu blagega gospoda. Tote britke ure smo se že veliko let bali, in nismo se je mogli ogniti.

O milostna mati Marija! izprosi njim večno veselje, da tudi oni to dosežejo, kar so zmirom nam ovčicam želeli: večni mir in večno veselje.

○ mati zemljica, ne teži nam našega dobrega očeta!

J. B.

Prijateljski spomin.

„Tako tedaj loči britka smrt?“ Te besede sv. pisma so prišle nehoté na misel vsakemu, kdor je stal binkoštno nedeljo popoldne pri sv. Lenartu v slov. goricah na gomili preblagega Hermana Pečovnika, bogoslovca 4. leta. Zares britka smrt je ločila — vzela je tovarišem najljubšega sošolca, dobremu očetu in skrbni sestri nepozabljivega sina in brata, bogoslovju nadepolnega vestnega duhovnega pastirja. V kratkih mesecih ga je čakalo ganljivo veselje, da prvokrat opravi najsvetejšo daritev. Kaka žalost toraj, ko so ga spremljali č. gg. predstojniki in tovarši, sorodniki in farmani mesto k altarju k hladnem grobu, ko so mu tovarši s težkim srcem mesto vesele zahvalnice zapeli tužne žalostinke za slovo.

Da je bil pogreb veličasten, pač ni treba omenjati. Ne želimo št. Lenarškim župljanom še kedaj takega spreveda, ker večkrat že jih je zadela nesreča, da so zgubili mladenčca. ravno ko je priplezal na vrhunec in imel venčan biti z duhovno krono. Njim se je pridružil tudi rajni Herman. Trdnega zdravja menda ni bil nikdar. Kot slaboten deček prišel je v gimnazijo, in ko jo je imel po trudapolnih, dobro dovršenih osmih letih zapustiti, loti se ga bolezni, da smo se že takrat bali, da ga zgubimo še pred maturo. Ali ljubi Bog imel je z njim še višje namene. Dal mu je priložnost si še več

zaslug za nebesa nabrati in še lepšo krono zaslužiti. Stoječega na razpotju življenja vede ga previdnost božja v bogoslovje. Ko je tedaj roko na plug položil, ni se nič več nazaj oziral, vdal se je svojemu poklicu z dušo in telesom.

Kdor ga je poznal celi čas njegovih dijaških let, moral je biti prepričan, da ga je milost božja v duhovski stan poklicala. Resnična pobožnost mu je bila temelj, na katerega je zidal vsa svoja opravila. Izredna nadarjenost je podpirala njegovo neumorno marljivost. Čim bližje je prihajal čas, da bi imel poslan biti v vinograd Gospodov, tim bolj je rasla njegova gorečnost si pridobiti vsestranske znanosti, duhovniku tak zelo potrebne. Veselil se je prihodnje pastirske službe, nadejal se je, da mu bo ona utrdila slabotno zdravje. Ali Bog je drugače ukrenil. Začetkom posta vlegel se je na boleniško posteljo, v velikonočnem tednu pokopali so mu drago mater. Na njeno mesto poda se on v domačo hišo; slutil je že, da se ne povrne več med svoje tovarše. Ali mogoče vendar, da ga sestrina čuječnost še otme zevajočega smrtnega brezdnja!

Ni mu bilo več pomočka na zemlji. Mirno v božjo voljo vdan preseli se v večnost k materi, star še le 22 let. Zares grenka kupica za vse zaostale. „Kako britko je zgubiti takega sina, brata, takega bogoslovca“. Te britke čute izrazili so tudi mil. g. kanonik in ravnatelj bogoslovja F. Ogradi v ganljivem govoru, ki je vsem v cerkvi navzočim solze v oči prisilil. Ali ob enem so tudi tolažili vse žalujoče za ranjkim. Saj se verni kristijan skoz solze z zaupanjem ozre v nebeške višave.

Še ni črna jama vseh vezi pretrgala. Krščanska ljubezen sega tudi unstran groba. Ker verujemo v občestvo svetnikov, zato ostanemo združeni s Teboj, mili tovarš, tudi po smrti. Mi prosimo za Te, Ti pa pred obličjem božjim ne zabi nas, ki nas še čaka račun, katerega si Ti, kakor upamo, že dobro prestal. Srečnejši si od nas. v duhu slišimo tvoj prijateljski glas: Bratec, danes meni, jutre tebi. Da bi se le vsi ločili tako lahko in mirno, kakor Ti! R. I. P.

V čast sv. Cirilu in Metodiju.

(Spisal A. V.)

Bodita nam brata zdrava:
Svet' Ciril in svet' Metod!
Vama, domovine slava,
Poje čast slovanski rod.

Sv. brata Ciril in Metodij nista zastonj imenovana apostola Slovanov, ker sta slovan-skim rodovom prižgala luč sv. vere in položila temelj ali podlago njih izobrazbi; onadva sta torej naša največja dobrotnika. Glejte dragi Slovenci, slavna moža, ko se posvetita za duhovenski stan, zapustita Solun, rojstno mesto

svoje, in se podata Slovanom sv. evangelije oznanjevat. Tudi v književnosti sta veliko koristila, ker je sv. Ciril iznašel za Slovane novo azbuko. Koliko je potem sv. Metodij kot knezovladika panonsko-moravski pretrpel; koliko opovir so mu Vihingovci stavili, pové določno zgodovina ne na čast še tedanjim Nemcem! Bogu večnemu je znano, bi li bili Slovani kristjani brez sv. Cirila in Metodija? Zatoraj je naša dolžnost nju v blagem spominu hraniti in častiti po mogočnosti vsako leto.

Da vidimo, kakó!

Naš sv. Oče Leon XIII. visoko častijo sv. brata Cirila in Metodija, in v njima spoštujejo nas Slovane. Komu je neznana okrožnica: „Grande munus?“ Izlasti se je to pokazalo pri večih prilikah, a v najnovejšem času takrat, ko je v avdijenciji Slovane sv. Očetu predstavil knezovladika Strossmayer dne 14 aprila. Sv. Oče so pozdravili Slovane prav pristrčno in povdarjali, da moč na svetu ne pretrga ljubezni do celega Slovanstva. Ravno takrat so sv. Oče Slovane pod posebno varstvo sv. Cirila in Metodija postavili. To je čast za nas. Bodimo sv. Očetu za to hvaležni, ljubimo jih in se ravnajmo po njih idejah. In kakor so sv. Oče Leon XIII. postavili sv. Cirila in Metodija na altar, da se častita od vseh vernikov in narodov po cellem svetu, jednako je od naše strani dolžnost kot od Slovanov, ki sta bila naša apostola, da ju lepše, gorečnejše in sijajnejše častimo, ter se v njuno varstvo priporočamo.

Leta 1852 so nepozabljivi škof Slomšek, imenovan drugi apostol, ustanovili prekoristno družbo sv. Cirila in Metodija, a papež Pij IX. obdaril s odpustki. Bratje in sestre molijo vsak dan za one Slovane, ki niso v pravem ovčnjaku. Slovenci, prav obilno se vpisujte v to družbo, in molite za svoje po krvi brate. Moja prošnja do vas je tudi: da še enkrat prečitaste sestavek Mariborskega kanonika preč. g. F. Kosarja, v Mohorjevih „Slov. Večernicah“ l. 1887 št. 81—93.

Druga je šolska družba sv. Cirila in Metodija. Odkar nesrečni „šulverein“ svoj nos vtičuje v premilo Slovenijo, je bila za nas potrebna kakor ribi voda. Zatoraj so to srečno izpeljali v beli Ljubljani ob času tisočnice smrti sv. Metodija. Sedaj ima ta družba mnogo podružnic po Sloveniji, ter dobrodejno upljiva na — slovensko nadepolno mladino. Vendar tudi ta še ni na svojem vrhuncu. Snujte na pripravnih krajih podružnice šolske družbe sv. Cirila in Metodija.

Kakó bi pa bilo, ako bi v čast našim apostolom pri sv. krstu dajali njuna imena? Bi ne bilo lepo Cirilek in Metodek ravno tako, kakor Franček in Tonček?

Pobožni kristjan, zlasti ljubiveci slovan-

skih apostolov bi naj dali njima v čast sv. meše služiti, zlasti bi naj skrbeli za mogočno slovesnost v cerkvi, da se tem sijajnejše obhaja naš največji slovanski praznik!

Kaj pa zunajno?

Da pa tudi zunajno pokažemo čast našim apostoloma, storimo to-le: Zvonike okinčajmo z lepimi trobojnicami; sliši se naj mogočno gromenje topičev in milodoneče trijančenje. V predvečer se naj po celem premilej Sloveniji užgejo na primernih gričih veličastni kresovi, ki bodo tje gori kazali pot, kjer bivate plemeniti in silni duši sv. Cirila in Metodija. S skresovi bi tudi kazali izlasti ob slovensko-nemških mejah današnjim po sili Vihingovcem, da ljubimo največje in najblažnejše može. Slovenci — prirpaljajmo se na to, ter naj ima vsak večji grič svojo lučico. Sv. brata Ciril in Metodij prosita za slovanski rod!

Dopisi.

Od sv. Jakoba v slov. gor. (Svečanost.) Na željo župljanov se nam č. g. župnik lepo podoba Matere božje Lurške priskrbeli. Njo smo dne 6. maja t. l. iz Slatenika, od meje naše župnije, v slovesni procesiji 250 venčanih deklet in mnogo drugih ljudi, med milim petjem, zvonjenjem in pokanjem možnarjev v cerkvo spremljali. Procesijo so vodili preč. g. Jož. Flek, dekan v Jarenini, potem so podobo blagoslovili, v pridigi pa so prikazen Matere božje v Lurdu in pomen naše podobe jasno razložili. Svečanost se je sklenila s slovesno večernico in zahvalnico. Zeleti je, da bi sedajnji častilci Matere božje za vselej stalni ostali! M. K.

Raznoterosti.

(Lurška Mati božja.) Pri sv. Vrbanu v slov. gor. so dobili lepo podobo Lurške Matere božje v župnijsko cerkev. Izdelal jo je g. L. Perko, podobar pri sv. Trojici v slov. gor. Daljši dopis prinese prihodnja številka.

(Zahvala.) V hudih dušnih stiskah se obrne dekle Mica L. pri C. z velikim zaupanjem k Naši ljubi Gospej presvetega srca in k malu ji je odleglo. S to zahvalo pa izpolni sedaj ona svojo obljubo.

(Za družbo vednega češčenja) so podarile naslednje župnije: Čadram 6 fl., sv. Stefan 6 fl., Ljutomer 100 fl., Vransko 15 fl., sv. Jurij na Ščavnici 12 fl., Podgorje 2 fl. 25 kr., Kozje 2 fl. 50 kr., Olimje 3 fl., Dobje 3 fl. 24 kr., Prevorje 5 fl., Buče 12 fl. 32 kr., sv. Peter v Savinjski dolini 17 fl. 50 kr., Polenšak 20 fl., sv. Vid na Planini 10 fl. 80 kr., Spodnja sv. Kungota 18 fl. 84 kr., sv. Tomaž pri Vel. nedelji 10 fl.